

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова комісії з реорганізації НАУ,
в.о. ректора

Оксана СЕМЕНОВА
«14» / 06 2024 р.

ІНСТРУКЦІЯ №538
з безпеки життєдіяльності
в умовах низьких температур
для здобувачів освіти
Юридичного факультету
Національного авіаційного університету

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Система менеджменту якості

ІНСТРУКЦІЯ №538
з безпеки життєдіяльності
в умовах низьких температур
для здобувачів освіти
Юридичного факультету
Національного авіаційного університету

СМЯ НАУ ІОП 13 (04) - 01 - 2024

КИЇВ

Система менеджменту якості.
ІНСТРУКЦІЯ №538
з безпеки життєдіяльності в умовах низьких
температур для здобувачів освіти
Юридичного факультету
Національного авіаційного університету

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ЮП 13 (04)-01-2024

Стор. 2 із 18

(Ф 03.02 – 31)

УЗГОДЖЕННЯ:

	Підпис	Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ	Посада	Дата
Розробник		Ніна ТРОЦЮК	Заступник декана з навчально-організаційної роботи	14.06.2024
Узгоджено		Ірина СОПЛІКО	В.о. декана Юридичного факультету	14.06.2024
Узгоджено		Олена МЕЛЬНИКОВА	Начальник відділу охорони праці	14.06.24
Узгоджено		Ірина ДОВОСЕЛЬСЬКА	Начальник юридичного відділу	17.06.24

Рівень документа – 1а

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. ІНСТРУКЦІЯ №538 з безпеки життєдіяльності в умовах низьких температур для здобувачів освіти Юридичного факультету Національного авіаційного університету	Шифр документа	СМЯ НАУ ЮП 13 (04)-01-2024
		Стор. 3 із 18	

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	4
2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ЗИМОВИХ КАНІКУЛ, РІЗДВЯНИХ ТА НОВОРІЧНИХ СВЯТ.....	4
2.1. Правила електробезпеки, пожежної та техногенної безпеки.....	4
2.2. Правила безпеки дорожнього руху.....	6
2.3. Правила профілактики шлунково-кишкових захворювань.....	7
2.4. Правила поведінки з незнайомими людьми та підозрілими предметами.....	7
2.5. Правила поведінки при користуванні громадським транспортом.....	8
2.6. Правила безпечного перебування біля річок та водоймищ, що вкриті кригою	9
2.7. Правила поведінки під час ожеледиці.....	11
2.8. Правила поведінки у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога».....	12
2.9. Правила поведінки з мінами та вибухонебезпечними предметами.....	13
2.10. Правила поведінки в умовах низьких температур.....	14

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Інструкція №538 з безпеки життєдіяльності в умовах низьких температур для здобувачів освіти Юридичного факультету Національного авіаційного університету (далі – Інструкція) поширюється на всіх здобувачів освіти спеціальності 081 «Право» та 262 «Правоохоронна діяльність» під час перебування на зимових канікулах.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до Закону України від 01.07.2014 № 1556-VII «Про вищу освіту», Закону України від 14.10.1992 № 2694-XII «Про охорону праці», Постанови Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 №1306 «Про Правила дорожнього руху», наказу Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 №1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 №974 «Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України», наказу Міністерства внутрішніх справ України від 05.11.2018 №879 «Про затвердження Правил техногенної безпеки», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 09.03.2022 №441 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах», наказу ректора від 21.04.2023 №167/од «Про затвердження інструкцій з охорони праці, що діють у структурних підрозділах університету», наказу в.о. ректора від 27.11.2023 №496/од «Про посилення пожежної безпеки» та згідно Інструкції №6 з безпеки життєдіяльності в умовах низьких температур, затвердженої наказом Національного авіаційного університету від 28.09.2017 №446/од.

1.3. Наставники груп ознайомлюють учасників освітнього процесу з даною Інструкцією, проводять роз'яснювальні бесіди та інструктажі. Запис про проведений інструктаж вноситься в Журнал наставника навчальної групи особою, яка проводить інструктаж.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ЗИМОВИХ КАНІКУЛ, РІЗДВЯНИХ ТА НОВОРІЧНИХ СВЯТ

2.1. Правила електробезпеки, пожежної та техногенної безпеки

2.1.1. Дотримуйтесь правил пожежної безпеки під час користування легкозаймистими речовинами.

2.1.2. Не беріть із собою вогнебезпечні предмети, що можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, феєрверки, цигарки, легкозаймисті речовини, вогнезаймисту рідину тощо).

2.1.3. Не приносьте до приміщення і не зберігайте бензин, газ та інші легкозаймисті горючі речовини.

2.1.4. Забороняється відвідувати ліс у пожежонебезпечний період. Про це заздалегідь повідомляється в засобах масової інформації та на стендах перед в'їздом у ліс.

2.1.5. Будь-який вогонь, навіть недопалок, необхідно гасити водою.

2.1.6. До виходу з лісу приберіть після себе: органічне сміття та рештки кострища слід закопати, неорганічне – вивезти на смітники.

2.1.7. Під час експлуатації електроприладів не дозволяється:

- залишати без догляду ввімкнені прилади;
- використовувати кабелі та проводи із пошкодженою ізоляцією;
- використовувати подовжувачі зі скрутками;
- переносити ввімкнені прилади та ремонтувати їх під напругою;
- застосовувати саморобні подовжувачі;
- використовувати саморобні електронагрівальні прилади (праски, чайники, кип'ятильники тощо) без негорючих підставок у приміщеннях, де їх застосування не передбачене;

- перевантажувати розетки декількома приладами одночасно;
- самостійно усувати електронесправності.

2.1.8. У разі пожежної небезпеки: наявності вогню, іскріння, диму необхідно негайно вийти на повітря (за двері, балкон) та кликати на допомогу. Викликати службу надзвичайної ситуації за номером 101, назвавши своє ім'я, прізвище, коротко описавши ситуацію: наявність вогню, диму, кількість людей у приміщенні, свій номер телефону.

2.1.9. Забезпечення техногенної безпеки в приміщеннях закладу освіти покладається на керівників структурних підрозділів та викладачів.

2.1.10. Особливості забезпечення техногенної безпеки на об'єктах закладу освіти, можуть визначатися місцевими та галузевими правилами техногенної безпеки, вимоги яких повинні відповідати нормам захисту населення і території від надзвичайних ситуацій, забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя, охорони навколишнього природного середовища, екологічної, пожежної безпеки, охорони праці, будівництва, а також вимогам національних стандартів.

2.1.11. Забезпечення техногенної безпеки на об'єктах здійснюється на випадок:

- наявності будівель та споруд з порушенням умов експлуатації;
- наявності об'єктів з критичним станом виробничих фондів та порушенням умов експлуатації;
- можливості впливу сторонніх (зовнішніх) факторів (природних, терористичних, соціальних тощо) на діяльність та безпеку об'єкта;

- виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру (порушення умов експлуатації) на небезпечних об'єктах, ядерних установках.

2.1.12. Інформування про надзвичайні ситуації техногенного характеру здійснюється завчасно, за результатами прогнозування, а також під час загрози виникнення надзвичайної ситуації і в умовах, коли надзвичайна ситуація уже виникла.

2.1.13. Завчасне інформування здійснюється шляхом розповсюдження інформації у засобах масової інформації, на офіційних веб-сайтах органів влади, суб'єктів господарювання, інформаційних стендах та у будь-який інший прийнятний спосіб.

2.1.14. Інформування про загрозу виникнення надзвичайної ситуації здійснюється за результатами оперативного та аварійного прогнозування негайно з використанням сигнально-гучномовних пристроїв та електронних інформаційних табло. У необхідних випадках можуть використовуватися пересувні інформаційні центри або установки, транспортні засоби, обладнані гучномовними пристроями.

2.2. Правила безпеки дорожнього руху

2.2.1. Учасниками дорожнього руху є особи, які використовують автомобільні дороги, вулиці, залізничні переїзди або інші місця, призначені для пересування людей та перевезення вантажів за допомогою транспортних засобів.

2.2.2. До учасників дорожнього руху належать водії та пасажирки транспортних засобів, пішоходи, велосипедисти, погоничі тварин.

2.2.3. Учасники дорожнього руху мають **право** на:

✓ безпечні умови дорожнього руху, на відшкодування збитків, завданих внаслідок невідповідності стану автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів вимогам безпеки руху;

✓ вивчення норм і правил дорожнього руху;

✓ своєчасне забезпечення екстреною медичною допомогою;

✓ отримання від гідрометеорологічних, дорожніх, комунальних та інших організацій, а також відповідних підрозділів Національної поліції, військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України інформації про умови дорожнього руху.

2.2.4. Учасники дорожнього руху **зобов'язані**:

✓ знати і неухильно дотримувати вимог законодавчих актів, Правил дорожнього руху та інших нормативних актів з питань безпеки дорожнього руху;

- ✓ створювати безпечні умови для дорожнього руху, не завдавати своїми діями або бездіяльністю шкоди підприємствам, установам, організаціям і громадянам;
- ✓ виконувати розпорядження органів державного нагляду та контролю щодо дотримання законодавства про дорожній рух;
- ✓ не створювати перешкод для проїзду спеціалізованого санітарного транспорту бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги, який рухається з включеними проблісковим маячком та спеціальним звуковим сигналом;
- ✓ у випадках, визначених Законом України «Про екстрену медичну допомогу», надавати необхідну домедичну допомогу та вживати всіх можливих заходів для забезпечення надання екстреної медичної допомоги, у тому числі потерпілим внаслідок дорожньо-транспортних пригод.

2.3. Правила профілактики шлунково-кишкових захворювань

2.3.1. Для попередження кишкових інфекцій, які називають хворобами «брудних рук», необхідно дотримуватись простих і доступних кожному **правил**:

- мити руки перед вживанням їжі, після туалету та приходу з вулиці;
- вживати у їжу тільки ретельно миті овочі, фрукти, ягоди;
- не купувати у випадкових осіб на стихійних ринках, в антисанітарних умовах, молочні та м'ясні продукти;
- не купувати «з рук» кондитерські кремові вироби, які без належної термічної обробки та умов виготовлення можуть стати середовищем для життєдіяльності та накопичення хвороботворних мікроорганізмів;
- м'ясні продукти необхідно варити, смажити до повної готовності, бо достатня термічна обробка знищує збудників небезпечних хвороб;
- дбати про чистоту квартир, під'їздів, подвір'я.

2.4. Правила поведінки з незнайомими людьми та підозрілими предметами

2.4.1. Не вступати в розмову з незнайомими людьми на вулиці, в міському транспорті, інших місцях, а у випадку, коли поблизу немає інших людей не відповідати навіть на запитання незнайомців.

2.4.2. Якщо незнайомці проявляють наполегливість в установлюванні контакту з вами, необхідно терміново тікати від них. Якщо вони вас переслідують, необхідно голосно кричати й звати на допомогу.

2.4.3. У випадку застосування незнайомцем фізичної сили, активно пручайтеся й голосно кричіть «Рятуйте!».

2.4.4. Не приймайте подарунків й особливо любих видів частувань від незнайомців, у них можуть знаходитися отрута та психотропні речовини.

	Система менеджменту якості. ІНСТРУКЦІЯ №538 з безпеки життєдіяльності в умовах низьких температур для здобувачів освіти Юридичного факультету Національного авіаційного університету	Шифр документа	СМЯ НАУ ЮП 13 (04)-01-2024
	Стор. 8 із 18		

2.4.5. Не сідайте в машину, якщо в ній перебувають незнайомі люди.

2.4.6. Уникайте контакту з невідомими предметами, якщо вони виглядають небезпечно.

2.4.7. Не намагайтеся розібрати чи відкрити незнайомі або сховані предмети.

2.4.8. Якщо ви натрапили на предмет, який може виглядати небезпечним, залиште це місце, відійдіть від нього та повідомте правоохоронні органи.

2.4.9. Ніколи не розгортайте піротехнічні вироби чи піротехнічні знаряддя. Вони дуже небезпечні та можуть завдати тяжкого ушкодження здоров'ю.

2.4.10. Якщо ви помітили, що інші особи доторкаються до небезпечного предмета, негайно попередьте їх про негативні наслідки та намагайтесь переконати відійти від нього.

2.4.11. У небезпечних ситуаціях важливо залишатися спокійними та діяти розсудливо.

2.4.12. Якщо працівники правоохоронних органів або служби надзвичайної ситуації надають вказівки щодо дій у разі виявленні небезпечного предмета, обов'язково дотримуйтесь їх та не задавайте додаткових запитань.

2.5. Правила поведінки при користуванні громадським транспортом

2.5.1. Користуючись громадським транспортом, необхідно заходити через середню та задні двері, через передні двері не варто заходити, щоб не заважати сідати особам похилого віку, інвалідам, вагітним жінкам.

2.5.2. Перебуваючи в громадському транспорті не можна штовхатись та необхідно триматись за поручень.

2.5.3. При виході з громадського транспорту потрібно бути уважним на сходах, триматись за поручень.

2.5.4. При вході в метро та відкриванні вхідних дверей бути уважним, не відпускати їх різко, щоб не травмувати людей, що знаходяться позаду.

2.5.5. При пересуванні на ескалаторі, займати праву сторону і триматись за поручень. Забороняється сидіти на сходах та бігти по них, щоб не травмувати інших громадян;

2.5.6. При знаходженні на пероні не заходити за обмежувальну лінію, коли очікуєте поїзд.

2.5.7. Заходячи в двері поїзда не стояти на проході, щоб не спричинити тисняву. Необхідно пройти в середину, триматись за поручень.

2.5.8. Не бажано пересуватись по салону під час руху. Якщо є така необхідність, при пересуванні варто знаходити проміжні точки опори. Єдина умова, що гарантує безпеку пасажирів при різкому гальмуванні чи аварії – стійке положення.

2.6. Правила безпечного перебування біля річок та водоймищ, що вкриті кригою

2.6.1. Перебуваючи в зимовий період біля річок та водоймищ, що вкриті кригою під час ожеледиці необхідно дотримуватись певних правил, зокрема:

- перш ніж ступити на лід, необхідно дізнатись про товщину льодового покриву на водоймі. На різних річках та озерах товщина льоду покриву може бути різною. У гирлах річок та приток міцність льоду послаблена течією. Приблизну міцність льоду можна визначити візуально. На водоймах безпечним вважається лід (за температури повітря нижче 0°C):

○ для одного пішохода – лід синюватого або зеленуватого відтінку, завтовшки не менше 5–7 см (лід блакитного кольору – найміцніший, міцність білого удвічі менша, сірий свідчить про вміст води у товщі льоду);

○ для групи людей (масові переправи пішки) – завтовшки не менше 15 см, (дистанція у колоні по 4 особи має бути не менше 5 м);

○ при масовому катанні на ковзанах – 25 см.

- при переході замерзлої водойми необхідно користуватись обладнаними льодовими переправами або прокладеними стежками, а за їх відсутності перш ніж рухатись льодом, необхідно визначити маршрут та переконатись у міцності льоду за допомогою палиці. Якщо лід недостатньо міцний, то слід припинити рух і повертатися своїми слідами, ніби ковзаючи, не відриваючи ноги від поверхні льоду;

- категорично забороняється перевіряти міцність льоду ударами ніг;

- під час руху льодом необхідно звертати увагу на його поверхню, обходити небезпечні місця та ділянки, вкриті товстим шаром снігу;

- особливо обережними слід бути у місцях зі швидкою течією, джерелами, струмками та теплими стічними водами промислових підприємств, які впадають у водойму, кущами і травою, що виступають на поверхні;

- особливо обережно спускайтеся з берега: лід може нещільно з'єднуватися із сушею, можливі тріщини, під льодом може бути повітря. Візьміть із собою палицю для того, щоб перевіряти міцність льоду. Якщо після першого удару палицею на ньому з'явиться вода, лід проб'ється, слід негайно повернутися на те місце, звідки ви прийшли. Причому перші кроки треба робити, не відриваючи підшви від льоду;

- при груповому переході льодом необхідно йти один за одним на відстані 5–6 метрів та бути готовим надати необхідну допомогу людині, яка йде попереду. Малогабаритні, але важкі вантажі слід транспортувати на санях або інших засобах із якомога більшою площею опори на поверхню льоду;

- користуватись майданчиками для катання на ковзанах, що обладнуються на водоймах, дозволяється лише після ретельної перевірки міцності льоду. Товщина льоду повинна бути не менше 12 см, а при масовому катанні – не менше 25 см;

- катайтеся на ковзанах лише у перевірених та спеціально обладнаних для цього місцях. Якщо лід почав тріщати та з'явилися характерні тріщини – негайно повертайтеся. Не біжіть, а відходьте повільно, не відриваючи ступні ніг від льоду;

- при переході водойми на лижах рекомендується користуватись прокладеною лижнею, а за її відсутності – цілиною. Перш ніж рухатись, необхідно відстібнути кріплення лиж та зняти петлі лижних палиць із рук. Якщо є рюкзак або ранець, необхідно узяти їх на одне плече. Відстань між лижниками повинна бути не меншою 5-6 метрів. Під час руху лижник, який іде першим, ударами палиць перевіряє міцність льоду та контролює його стан;

- не рекомендується на невеликому майданчику, де пробито багато ополонок, стрибати і бігати по льоду, скупчуватись у великі групи;

- якщо ви потрапили під кригу на річці або озері, слід широко розкинути руки по краях льодового пролому, утримуватись від занурення з головою, позбавитися зайвого вантажу. Дійте рішуче і не лякайтеся. Намагайтеся не обламувати краї льоду, обережно вибирайтеся на лід, утримуючись на поверхні, досягніть краю ополонки з більш міцною кригою, розкиньте руки в сторони, щоб спертися передпліччями й плечима на кригу, наповзаючи грудьми і по черзі витягаючи на поверхню ноги. Якщо крига слабка, підламуйте її поступово в напрямку до берега й спробуйте вибратися ще раз, коли відчуєте, що вона міцніша. Головне – пристосовувати своє тіло для того, щоб воно займало найбільшу площу опори. У вузькій ополонці спробуйте привести тіло горизонтальне положення, спертися ногами у протилежний край, при цьому ногами слід робити м'які «плаваючі» рухи. Вибравшись із льодового пролому, відкотіться, а потім повзть у той бік, звідки ви прийшли, а отже, міцність льоду там перевірена. Незважаючи на те, що вогкість і холод змушують вас побігти і зігрітись, будьте обережні до самого берега;

- якщо на ваших очах на льоду провалилася людина, негайно сповістіть, що йдете на допомогу. Підкладіть під себе лижі, лижну палку (це

збільшити площу опори) і повзть на них. Наближайтеся до ополонки тільки повзком, широко розкидаючи при цьому руки. До самого краю ополонки не підповзайте, інакше у воді опиняться вже двоє. Ремені, шарфи, санки або лижі допоможуть врятувати людину. Кидати зв'язані брюки, ремені, шарфи, довгий і міцний одяг або жердину, лижі, треба за 3–4 метри. Щойно потерпілий учепився за поданий предмет, починайте обережно тягти його поповзом. Не залучайте на допомогу інших, доки не досягнете безпечної зони, крига може не витримати кількох людей, які перебувають в одному місці;

- якщо ви не самі, лягайте на лід ланцюжком і рухайтеся до пролому узявши один одного за ноги. Дійте рішуче і швидко – постраждалий мерзне в крижаній воді, мокрий одяг тягне його донизу. Подавши постраждалому підручний засіб порятунку, витягайте його на лід і повзть із небезпечної зони. Укрийте постраждалого від вітру, якнайшвидше доставте його в тепле місце, розітріть, переодягніть у сухий одяг і дайте багато теплого підсолодженого тонізуючого питва. За можливості негайно доправте постраждалого до лікарні.

2.7. Правила поведінки під час ожеледиці

2.7.1. Для пересування під час ожеледиці слід користуватися взуттям із подошвою з мікропористої чи іншої м'якої основи та без високих підборів.

2.7.2. Вагітним жінкам слід бути особливо обережними в ожеледицю та не виходити на вулицю без супроводу. Слід зачекати, поки не приберуть сніг і не розкидають пісок на обмерзлий тротуар.

2.7.3. Ходіть не поспішаючи, ноги злегка розслабте в колінах, ступайте на всю подошву. Руки мають бути вільними від речей. Пам'ятайте, що поспіх збільшує ймовірність падіння, тому виходьте із будинку повільно.

2.7.4. Не тримайте руки в кишенях – це збільшує ймовірність не лише падіння, але й отримання важких травм, особливо переломів.

2.7.5. Обходьте металеві кришки люків. Як правило, вони вкриті льодом. Крім того, кришки можуть бути погано закріплені та перевертатися, що створює додаткову небезпеку травмування.

2.7.6. Не прогулюйтеся край проїжджої частини дороги. Це небезпечно завжди, а на слизьких дорогах особливо. Можна впасти та зісковзнути на дорогу або автомобіль може виїхати на тротуар.

2.7.7. Не перебігайте проїжджу частину дороги під час снігопаду та в ожеледицю. За таких погодних умов значно збільшується гальмівний шлях автомобілів, а падіння перед автомобілем, що рухається, може призвести до каліцтва або до загибелі.

	Система менеджменту якості. ІНСТРУКЦІЯ №538 з безпеки життєдіяльності в умовах низьких температур для здобувачів освіти Юридичного факультету Національного авіаційного університету	Шифр документа	СМЯ НАУ ЮП 13 (04)-01-2024
	Стор. 12 із 18		

2.7.8. Небезпечними є прогулянки в ожеледицю в нетверезому стані. Травми при цьому найчастіше важкі, всупереч переконанню, що людина нападпитку падає завжди вдало. При сп'янінні люди не так чутливі до болю і за наявності травми не звертаються своєчасно до лікаря, що згодом може призвести до ускладнень.

2.7.9. Якщо через деякий час після падіння ви відчули біль у голові або в суглобах, нудоту, або якщо утворилися пухлини, слід невідкладно звернутися до лікаря в травмпункту.

2.8. Правила поведінки у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога»

2.8.1. Якщо ви почули сигнал «Повітряна тривога» перебуваючи вдома, необхідно:

- ввімкнути телевізор чи радіоприймач і уважно прослухати інформацію про характер тривоги;
- за можливості попередити сусідів і одиноких людей, що мешкають поруч;
- швидко одягнутися та одягнути дітей, перевірити наявність пришитих з внутрішньої сторони одягу у дітей дошкільного віку нашивок, на яких зазначено: прізвище, ім'я, по батькові, адреса, вік, номери телефонів батьків;
- закрити вікна, вимкнути усі електричні та нагрівальні прилади, перекрити газ, загасити печі, вимкнути світло (автоматичну коробку, рубильник тощо);
- взяти «тривожну валізу» (індивідуальні засоби захисту, запас продуктів і води, особисті документи, кишеньковий ліхтар) та найкоротшим шляхом прямувати до найближчої захисної споруди чи укриття.

2.8.2. У разі відсутності в радіусі 500 м від вашого будинку захисної споруди використовуйте для укриття підвальне приміщення під будинком.

2.8.3. Якщо ви не почули сигнал та у вас немає можливості швидко перейти у сховище, перейдіть до більш безпечного місця в квартирі: подалі від вікон, у коридор - під несучі стіни, або ванну (але закрийте рушником дзеркало).

2.8.4. У хвилини небезпеки кожному необхідно мобілізувати себе, бути зосередженим та уважним, діяти максимально швидко.

2.8.5. Якщо почули сигнал «Повітряна тривога» та обстріли перебуваючи в транспорті чи на вулиці, **необхідно:**

- вислухати вказівки адміністрації громадського місця та діяти відповідно до них (йти в зазначені сховища або укриття).

- впасти на землю, закрити голову руками або предметами, закрити долонями вуха та відкрити рот (це врятує від контузії). Перечекати перший обстріл лежачи, а далі ховатися в безпечному заглибленому приміщенні;
- не залишатися під'їздах під арками та у підвалах панельних будинків або під стінами будинків із легких конструкцій. У жодному разі не ховатися біля всього, що може вибухнути чи впасти на вас;
- для укриття підійдуть підземні переходи, метро, укриття, канава, траншея, яма, широка труба водостоку під дорогою, високий бордюр, каналізаційний люк, траншея чи канава (подібна до окопу) завглибшки 1-2 м, на відкритому місці;
- якщо обстріл застав вас у маршрутці, тролейбусі, трамваї, авто – слід негайно зупинити транспорт, відбігти від дороги в напрямку від будівель та споруд і лягти на землю.

2.8.6. Після отримання повідомлення про відміну повітряної тривоги, можна виходити з укриття та повертатися до звичних справ.

2.9. Правила поведінки з мінами та вибухонебезпечними предметами

2.9.1. Під вибухонебезпечними предметами слід розуміти будь-які пристрої, засоби, підозрілі предмети, які здатні за певних умов (або при дії на них) вибухати.

2.9.2. До вибухонебезпечних предметів відносяться:

1) вибухові речовини – хімічні з'єднання або суміші, здатні під впливом певних зовнішніх дій (нагрівання, удар, тертя, вибух іншого вибухового пристрою) до швидкого хімічного перетворення, що саморозповсюджується з виділенням великої кількості енергії й утворенням газів;

2) боєприпаси – вироби військової техніки одноразового вживання, призначені для поразки живої сили супротивника;

3) піротехнічні засоби;

4) ракети (освітлювальні, сигнальні);

5) саморобні вибухові пристрої - пристрої, в яких застосований хоча б один елемент конструкції саморобного виготовлення (саморобні міни-пастки, міни сюрпризи, що імітують предмети домашнього побуту, дитячі іграшки або речі, що привертають увагу).

2.9.3. Міна - боєприпас, що встановлюється під землею, на землі чи поблизу землі або іншої поверхні й призначений для вибуху, спричиненого присутністю, близькістю чи контактом людини або транспортним засобом.

2.9.4. До боєприпасів відносяться:

1) бойові частки ракет;

2) авіаційні бомби;

- 3) артилерійські боєприпаси (снаряди, міни);
- 4) інженерні боєприпаси (протитанкові і протипіхотні міни);
- 5) ручні гранати;
- 6) стрілецькі боєприпаси (патрони до пістолетів, карабінів, автоматів тощо).

2.9.5. Якщо ви знайшли нерозірвані боєприпаси, **заборонено**:

- торкайтеся до них;
- переміщувати;
- трясти, стукати;
- розбирати, викидати;
- кидати у вогонь.

2.9.6. Якщо ви помітили боєприпас, **необхідно**:

- позначити місцезнаходження та охороняти його;
- негайно зателефонувати за номером 101, назвати себе та повідомити, звідки телефонуйте, пояснити, що ви знайшли, як виглядає об'єкт, чи є поруч населений пункт та громадяни, яким загрожує небезпека;
- не допускати нікого до прибуття відповідних служб.

2.9.7. При виявленні вибухонебезпечного пристрою, **необхідно**:

- ✓ негайно повідомити чергові служби органів внутрішніх справ, цивільного захисту.
- ✓ не підходити до предмета, не торкатися і не пересувати його, не допускати до знахідки інших людей.
- ✓ припинити всі види робіт у районі виявлення вибухонебезпечного предмета.
- ✓ не користуватися засобами радіозв'язку, мобільними телефонами (вони можуть спровокувати вибух).
- ✓ дочекатися прибуття фахівців, вказати місце знахідки та повідомити час її виявлення.

2.10. Правила поведінки в умовах низьких температур

2.10.1. Для уникнення обмороження та переохолодження **необхідно**:

- одягатися багатошарово, тобто кілька тонших речей замість однієї теплої – це попередить спітніння, яке на морозі небезпечно;
- захищати відкриті ділянки шкіри спеціальними засобами;
- мати із собою запасний одяг, якщо ви плануєте провести цілий день на морозі. Іноді достатньо змінити мокрий одяг на сухий, щоб уникнути переохолодження; – не виходити на мороз голодним;
- мати із собою термос із гарячою кавою, чаєм чи супом;
- по можливості заходити кожні півгодини-годину у тепле приміщення, якщо ви проводите цілий день на вулиці;

- рухайтесь, аби посилити кровообіг у замерзаючих судинах, можна пострибати з ноги на ногу – тільки не дуже енергійно, це може зашкодити замерзлим тканинам;

- не перевтомлюватись, втомлена людина швидше піддається переохолодженню;

2.10.2. Категорично **забороняється**:

- ✓ торкатися на морозі металу голими руками, він дуже добре проводить тепло, а отже, миттєво забирає його у вас, і у місці зіткнення може виникнути обмороження;

- ✓ торкатися бензину, адже ця рідина дуже швидко обморожує шкіру при контакті. Під час роботи з подібними матеріалами на морозі неодмінно використовуйте водонепроникні рукавички;

- ✓ вживати алкогольні напої, тому що алкоголь розширює судини на поверхні тіла, а це заважає судинам оберігати від тепловтрат внутрішні органи, що призводить до переохолодження;

2.10.3. Факторами ризику виникнення переохолодження та/або відмороження є:

- вплив низьких температур у поєднанні з вітром, підвищеної вологості;
- наявність у постраждалого тісного або мокрого взуття/одягу;
- нерухоме положення постраждалого;
- наявність у постраждалого супутньої патології (крововтрата тощо);
- стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння;
- зневоднення та недостатнє харчування постраждалого.

2.10.4. При наданні домедичної допомоги постраждалим при загальному переохолодженні та/або відмороженні **необхідно**:

- ✓ перед наданням допомоги переконатися у відсутності небезпеки для себе, оточуючих, постраждалого та тільки за її відсутності перейти до наступного кроку;

- ✓ припинити дію низької температури на постраждалого;

- ✓ заспокоїти постраждалого та пояснити свої подальші дії;

- ✓ здійснити виклик екстреної медичної допомоги та дотримуватись вказівок диспетчера прийому виклику;

- ✓ накрити постраждалого термопокривалом/покривалом;

- ✓ забезпечити постійний нагляд за постраждалим до приїзду бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги;

- ✓ при погіршенні стану постраждалого до приїзду бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги повторно зателефонувати диспетчеру екстреної медичної допомоги;

- ✓ за можливості зібрати у постраждалого чи оточуючих максимально можливу інформацію стосовно обставин отримання травми. Всю отриману

	Система менеджменту якості. ІНСТРУКЦІЯ №538 з безпеки життєдіяльності в умовах низьких температур для здобувачів освіти Юридичного факультету Національного авіаційного університету	Шифр документа	СМЯ НАУ ЮП 13 (04)-01-2024
	Стор. 16 із 18		

інформацію передати фахівцям бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги або диспетчеру служби екстреної медичної допомоги.

2.10.5. Якщо у постраждалого ознаки загального переохолодження, **необхідно:**

- усунути дію несприятливих факторів зовнішнього середовища, перемістити постраждалого у тепле приміщення;

- б) зняти з постраждалого холодний, вологий одяг;

- в) якщо постраждалий у свідомості, дати безалкогольні теплі напої.

2.10.6. Якщо у постраждалого наявні ознаки відмороження, **необхідно:**

- ✓ усунути дію несприятливих факторів зовнішнього середовища, перемістити постраждалого у тепле приміщення;

- ✓ обережно, без зусиль зняти з постраждалого холодний, вологий одяг/взуття;

- ✓ накласти на уражені ділянки тіла чисті, стерильні, сухі марлеві пов'язки, без здійснення додаткового тиску на тканини;

- ✓ за необхідності знерухомити уражені кінцівки;

- ✓ якщо постраждалий у свідомості, дати безалкогольні теплі напої;

- ✓ не масажувати і не розтирати уражені ділянки, не застосовувати місцево джерела тепла;

- ✓ не пошкоджувати наявні на місці обмороження міхури.

2.10.7. Якщо до приїзду бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги постраждалий втратив свідомість, слід перейти до Порядку надання домедичної допомоги дорослим при раптовій зупинці кровообігу або Порядку надання домедичної допомоги дітям при раптовій зупинці кровообігу, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 09 березня 2022 року № 441. Протягом проведення серцево-легеневої реанімації рекомендовано проводити зігрівання постраждалого, якщо це можливо.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

Система менеджменту якості.
ІНСТРУКЦІЯ №538
з безпеки життєдіяльності в умовах низьких
температур для здобувачів освіти
Юридичного факультету
Національного авіаційного університету

Шифр
документа

СМЯ НАУ
ЮП 13 (04)-01-2024

Стор. 18 із 18

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				